DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 23 april 2009 *

I mål C-533/07,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artiklarna 68 EG och 234 EG, framställd av Oberster Gerichtshof (Österrike) genom beslut av den 13 november 2007, som inkom till domstolen den 29 november 2007, i målet

Falco Privatstiftung,

Thomas Rabitsch

mot

Gisela Weller-Lindhorst,

meddelar

* Rättegångsspråk: tyska.

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts (referent) samt domarna T. von Danwitz, E. Juhász, G. Arestis och J. Malenovský,

generaladvokat: V. Trstenjak,
justitiesekreterare: handläggaren C. Strömholm,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 20 november 2008,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Falco Privatstiftung och Thomas Rabitsch, genom M. Walter, Rechtsanwalt,

— Gisela Weller-Lindhorst, genom T. Wallentin, Rechtsanwalt,

— Tysklands regering, genom J. Kemper och M. Lumma, båda i egenskap av ombud,

— Italiens regering, genom I.M. Braguglia, i egenskap av ombud, biträdd av W. Ferrante, avvocato dello Stato,

— Förenade kungarikets regering, genom C. Gibbs, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom A.-M. Rouchaud-Joët och S. Grünheid, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 27 januari 2009 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 5.1 a och b andra strecksatsen i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan Falco Privatstiftung, en stiftelse etablerad i Wien (Österrike), och Thomas Rabitsch, Wien (Österrike), och å andra sidan Gisela Weller-Lindhorst, München (Tyskland), angående dels uppfyllelsen av ett avtal där klagandena i det nationella målet gett motparten i det nationella målet licens att i Österrike, Tyskland och Schweiz sälja videoinspelningar av en konsert, dels försäljning av ljudinspelningar från denna konsert utan stöd i avtal.

Tillämpliga bestämmelser

Brysselkonventionen

3 I artikel 5.1 i konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32, svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30), i dess lydelse enligt konventionen av den 26 maj 1989 om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals tillträde (EGT L 285, s. 1, svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 43) (nedan kallad Brysselkonventionen), föreskrivs följande:

”Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat kan väckas i en annan konventionsstat

1. om talan avser avtal, vid domstolen i den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller skall uppfyllas; …”

Förordning nr 44/2001

4 Skäl 2 i förordning nr 44/2001 har följande lydelse:

”Vissa olikheter i medlemsstaternas bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande av domar hindrar den inre marknaden från att fungera väl. Det är därför nödvändigt att införa bestämmelser som gör reglerna om behörighetskonflikter på

privaträttens område mer enhetliga och som förenklar formaliteterna, så att domar från de medlemsstater som är bundna av denna förordning kan erkännas och verkställas enkelt och snabbt.”

5 I skäl 11 i förordning nr 44/2001 anges följande:

”Behörighetsbestämmelserna måste uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist, och det måste alltid kunna gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till partsautonomin gör det berättigat att använda någon annan anknytning. …”

6 Skäl 12 i förordning nr 44/2001 har följande lydelse:

”Principen om att domstolen där svaranden har hemvist är behörig bör kompletteras med alternativa behörighetsregler i de fall där det finns en nära koppling mellan domstolen och tvisteföremålet eller då detta krävs för att underlätta rättskipningen.”

7 I skäl 19 i förordning nr 44/2001 anges följande:

”Kontinuiteten mellan Brysselkonventionen och denna förordning bör säkerställas, och övergångsbestämmelser bör därför införas. Likaså måste kontinuitet råda när det gäller EG-domstolens tolkning av bestämmelserna i Brysselkonventionen …”

8 Behörighetsreglerna i förordning nr 44/2001 återfinns i kapitel II i förordningen, som består av artiklarna 2–31:

9 Artikel 2.1 i förordning nr 44/2001 ingår i avsnitt 1 i nämnda kapitel II. Det avsnittet har rubriken ”Allmänna bestämmelser”. I artikel 2.1 föreskrivs följande:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han har medborgarskap.”

10 Enligt artikel 3.1 i förordning nr 44/2001, som ingår i samma avsnitt, gäller följande:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat får väckas vid domstol i en annan medlemsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i detta kapitel.”

11 Artikel 5 i förordning nr 44/2001 ingår i avsnitt 2, som har rubriken ”Särskilda behörighetsregler”. Artikel 5 har följande lydelse:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat kan väckas i en annan medlemsstat

1 a) om talan avser avtal, vid domstolen i uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser;

b) i denna bestämmelse, och såvida inte annat avtalats, avses med uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser

— vid försäljning av varor, den ort i en medlemsstat dit enligt avtalet varorna har eller skulle ha levererats,

— vid utförande av tjänster, den ort i en medlemsstat där enligt avtalet tjänsterna har eller skulle ha utförts;

c) om punkt b inte gäller, skall punkt a gälla,

…

3) om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen i den ort där skadan inträffade eller kan inträffa,

…”

Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

12 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att klagandena i det nationella målet har yrkat betalning av en ersättning avseende licensavgift grundad på inkomsterna, vilkas storlek delvis är känd, från försäljningen av videoinspelningar av en konsert. De har även yrkat att motparten i det nationella målet ska förpliktas att uppskatta storleken av de sammanlagda inkomsterna från försäljningen av video- och ljudinspelningar och betala motsvarande tilläggsersättning. De har till stöd för sina yrkanden åberopat, såvitt avser videoinspelningarna, de avtalsbestämmelser som binder dem i förhållande till deras avtalspart och, såvitt avser försäljningen av ljudinspelningarna, upphovsrättsintrång, eftersom det inte föreligger något avtalsförhållande i det fallet.

13 Handelsgericht Wien, där klagandena vid den hänskjutande domstolen väckte talan i första instans, befann sig behörig att pröva dessa yrkanden, med stöd av artikel 5.3 i förordning nr 44/2001. Den fann att den med hänsyn till de åberopade rättigheternas nära samband med varandra även var behörig att pröva frågan om licensavgift för videoinspelningarna på grundval av det aktuella avtalet, vilket svaranden i målet bestred.

14 Oberlandesgericht Wien, dit avgörandet överklagades, fann att artikel 5.3 i förordning nr 44/2001 inte var tillämplig på obligationsrättsliga anspråk och att inte heller artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordningen var tillämplig, eftersom avtalet i fråga inte var ett avtal om utförande av tjänster i den mening som avses i nämnda bestämmelse.

15 Detta avgörande överklagades till Oberster Gerichtshof i den del det avsåg yrkandena om spridningen av videoinspelningarna. Oberster Gerichtshof noterade att begreppet utförande av tjänster inte definieras i förordning nr 44/2001. Den frågar sig nu, med hänvisning till EG-domstolens rättspraxis om friheten att tillhandahålla tjänster och till vissa direktiv på mervärdesskatteområdet, där begreppet tjänster tolkas brett, huruvida ett avtal varigenom innehavaren av en immateriell rättighet upplåter rätten att utnyttja

denna rättighet mot vederlag ska kvalificeras som ett avtal om ”utförande av tjänster” i den mening som avses i artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001. Om så anses vara fallet frågar sig den hänskjutande domstolen var denna tjänst i så fall har utförts och huruvida behörig domstol även kan pröva yrkandena om betalning av licensavgift för det aktuella upphovsrättsutnyttjandet i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland.

16 För det fall behörighet inte kan grundas på artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001, bedömer den hänskjutande domstolen att artikel 5.1 a i förordningen är tillämplig, i enlighet med artikel 5.1 c. Enligt den hänskjutande domstolen är uppfyllelseorten för den omtvistade förpliktelsen avgörande vid tillämpningen av artikel 5.1 a i förordning nr 44/2001, såsom följer av dom av den 6 oktober 1976 i mål 14/76, de Bloos (REG 1976, s. 1497; svensk specialutgåva, volym 3, s. 187), och ska bestämmas utifrån den lag som är tillämplig på det aktuella avtalet (dom av den 6 oktober 1976 i mål 12/76, Tessili, REG 1976, s. 1473; svensk specialutgåva, volym 3, s. 177).

17 Mot denna bakgrund beslutade Oberster Gerichtshof att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1. Är ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att nyttja den immateriella rättigheten (licensavtal) ett avtal om ’utförande av tjänster’ i den mening som avses i artikel 5.1 b i [förordning nr 44/2001]?

2. För det fall fråga 1 besvaras jakande:

   a) Utförs tjänsten på valfri ort i en medlemsstat där det enligt avtalet är tillåtet att nyttja rätten och där nyttjandet faktiskt sker?

   b) Alternativt, utförs tjänsten på den ort där licensgivaren har sitt hemvist eller på den ort där licensgivarens har sitt huvudkontor?

   c) För det fall fråga 2 a eller fråga 2 b besvaras jakande, är då den behöriga domstolen också behörig att fatta beslut angående licensavgiften för nyttjandet av rätten i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland?

3. För det fall fråga 1 eller frågorna 2 a och 2 b besvaras nekande: Ska frågan om behörigheten att pröva betalningen av licensavgiften enligt artikel 5.1 a och c i förordning nr 44/2001 alltjämt avgöras med hänvisning till de principer som lagts fast i rättspraxis från EG-domstolen angående artikel 5.1 i [Brysselkonventionen]?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första tolkningsfrågan

18 Den hänskjutande domstolen har ställt den första tolkningsfrågan för att få klarhet i huruvida ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att mot vederlag nyttja den immateriella rättigheten är ett avtal om utförande av tjänster i den mening som avses i artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001.

19 Det ska inledningsvis konstateras att ordalydelsen i artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001 inte i sig räcker för att kunna besvara frågan, eftersom begreppet utförande av tjänster inte definieras i denna bestämmelse.

20 Artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001 ska följaktligen tolkas mot bakgrund av förordningens tillkomst, syften och systematik (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 juli 2006 i mål C-103/05, Reisch Montage, REG 2006, s. I-6827, punkt 29, av den 14 december 2006 i mål C-283/05, ASML, REG 2006, s. I-12041, punkterna 16 och 22, och av den 3 maj 2007 i mål C-386/05, Color Drack, REG 2007, s. I-3699, punkt 18).

21 Det framgår av skälen 2 och 11 i förordning nr 44/2001 att förordningen syftar till att göra reglerna om behörighetskonflikter på privaträttens område mer enhetliga genom behörighetsbestämmelser som har en hög grad av förutsebarhet.

22 Förordning nr 44/2001 syftar således till att främja rättssäkerheten genom att stärka rättsskyddet för personer bosatta inom Europeiska gemenskapen, så att en kärande utan svårighet kan avgöra vid vilken domstol han ska väcka talan och en svarande rimligtvis kan förutse var talan kan väckas mot honom (se domarna i de ovannämnda målen Reisch Montage, punkterna 24 och 25, och Color Drack, punkt 20).

23 Behörighetsreglerna i förordning nr 44/2001 utgår därför från huvudregeln att domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist är behöriga, vilket slås fast i artikel 2 i förordningen och kompletteras av regler om särskild behörighet (se domarna i de ovannämnda målen Reisch Montage, punkt 22, och Color Drack, punkt 21).

24 Regeln att domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist är behöriga kompletteras i artikel 5.1 i förordning nr 44/2001 av en särskild behörighetsregel om talan som avser avtal. Sistnämnda regel, som svarar mot en målsättning om närhet, motiveras av att det finns en nära anknytning mellan avtalet och den domstol som ska pröva detta.

25 Vid tillämpningen av denna särskilda behörighetsregel kan talan väckas mot svaranden även vid domstolen i uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser, då den domstolen antas ha en nära anknytning till avtalet.

26 För att stärka huvudsyftet med behörighetsreglerna – att värna rättssäkerheten – definieras detta anknytningsmoment för avtal om utförande av tjänster autonomt i förordning nr 44/2001.

27 I artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001 definieras nämligen uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser som den ort i en medlemsstat där enligt avtalet tjänsterna har eller skulle ha utförts.

28 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som domstolen ska bedöma huruvida ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att mot vederlag nyttja den immateriella rättigheten är ett avtal om utförande av tjänster i den mening som avses i artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001.

29 Såsom den tyska och den italienska regeringen samt Förenade kungarikets regering har gjort gällande i sina yttranden till domstolen, innebär begreppet tjänst att den som utför tjänsten utför en bestämd verksamhet mot ersättning.

30 Ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att mot vederlag nyttja den immateriella rättigheten utgör inte någon sådan verksamhet.

31 Genom ett sådant avtal förpliktar sig innehavaren av den upplåtna rättigheten i förhållande till sin motpart enbart att inte motsätta sig att den sistnämnde nyttjar denna rättighet. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 58 i sitt förslag till avgörande, utför inte innehavaren av den immateriella rättigheten någon tjänst när denne medger att rättigheten nyttjas, utan åtar sig enbart att låta motparten fritt utnyttja rättigheten i fråga.

32 Det saknar därvid betydelse huruvida upplåtarens avtalspart är skyldig att utnyttja den upplåtna rättigheten eller inte.

33 Den bedömningen påverkas inte av argument rörande tolkningen av begreppet tjänster i den mening som avses i artikel 50 EG eller av andra sekundärrättsliga gemenskapsrättsakter än förordning nr 44/2001, eller för den delen av strukturen och systematiken i artikel 5.1 i nämnda förordning.

34 Det finns för det första inget i strukturen och systematiken i förordning nr 44/2001 som fordrar att begreppet utförande av tjänster i artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordningen måste tolkas utifrån domstolens lösningar vad gäller friheten att tillhandahålla tjänster enligt artikel 50 EG.

35 Om begreppet tjänster tolkas brett inom det området, är det för att se till att de allra flesta former av ekonomisk verksamhet som inte omfattas av den fria rörligheten för varor, kapital och personer ska ingå i tillämpningsområdet för EG-fördraget.

36 Enligt systematiken i förordning nr 44/2001 innebär dock inte den omständigheten att ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att mot vederlag nyttja den immateriella rättigheten inte anses vara ett avtal om utförande av tjänster i den mening som avses i artikel 5.1 b andra strecksatsen i denna förordning att det aktuella avtalet inte omfattas av förordningen, inbegripet förordningens övriga behörighetsregler.

37 Systematiken och strukturen i behörighetsreglerna i förordning nr 44/2001 fordrar tvärtom en restriktiv tolkning av de särskilda behörighetsreglerna, däribland artikel 5.1

i förordningen som avser avtal, eftersom dessa utgör undantag från den allmänna principen att domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist är behöriga.

38 Av liknande skäl ska begreppet utförande av tjänster i artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001 inte heller tolkas utifrån hur begreppet tjänster har definierats i gemenskapsdirektiven på mervärdesskatteområdet.

39 Såsom generaladvokaten har anfört i punkterna 71 och 72 i sitt förslag till avgörande, är definitionen av detta begrepp i mervärdesskattedirektiven en negativ definition, vilken redan till sin art är mycket bred. ”Tillhandahållande av tjänster” definieras nämligen i dessa direktiv som varje transaktion som inte utgör leverans av varor. I dessa direktiv anses som beskattningsbara transaktioner inom gemenskapens territorium följaktligen endast två kategorier av ekonomisk verksamhet: leverans av varor och tillhandahållande av tjänster.

40 Enligt artikel 5.1 i förordning nr 44/2001 bestäms domstols behörighet i mål som inte rör avtal om försäljning av varor däremot inte enbart enligt de regler som gäller vid avtal om utförande av tjänster. Artikel 5.1 a i förordningen är tillämplig beträffande avtal som varken avser försäljning av varor eller utförande av tjänster, såsom framgår av artikel 5.1 c i förordningen.

41 För det tredje kan bedömningen att ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att mot vederlag nyttja den immateriella rättigheten inte är ett avtal om utförande av tjänster i den mening som avses i artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001 inte heller ifrågasättas på

den grunden, som Europeiska gemenskapernas kommission har anfört, att tillämpningsområdet för artikel 5.1 b måste definieras brett i förhållande till artikel 5.1 a i förordningen.

42 Domstolen erinrar om att det framgår av systematiken i artikel 5.1 i förordning nr 44/2001 att gemenskapslagstiftaren har infört skilda behörighetsregler för, å ena sidan, avtal om försäljning av varor och avtal om utförande av tjänster och, å andra sidan, alla andra slags avtal som inte omfattas av särskilda bestämmelser i förordningen.

43 Om tillämpningsområdet för artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001 utvidgades skulle gemenskapslagstiftarens avsikt i det avseendet kringgås och den ändamålsenliga verkan av artikel 5.1 c och a i förordningen påverkas.

44 Av vad som anförts följer att den första tolkningsfrågan ska besvaras på följande sätt. Artikel 5.1 b andra strecksatsen i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att mot vederlag nyttja den immateriella rättigheten inte är ett avtal om utförande av tjänster i den mening som avses i nämnda bestämmelse.

Den andra tolkningsfrågan

45 Med hänsyn till svaret på den första tolkningsfrågan finns det inte anledning att besvara den andra frågan.

Den tredje tolkningsfrågan

46 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje tolkningsfrågan för att få klarhet i huruvida bedömningen enligt artikel 5.1 a i förordning nr 44/2001 av vilken domstol som är behörig att pröva en talan om betalning av licensavgift enligt ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att nyttja den immateriella rättigheten även fortsättningsvis ska avgöras utifrån de principer som lagts fast i rättspraxis från EG-domstolen angående artikel 5.1 i Brysselkonventionen.

47 Den hänskjutande domstolen vill i synnerhet få klarhet i huruvida artikel 5.1 a i förordning nr 44/2001 ska tolkas så, att, för det första, begreppet förpliktelse i den bestämmelsen avser den förpliktelse som följer av avtalet och vars bristande uppfyllelse utgör grunden för att väcka talan och, för det andra, att uppfyllelseorten fastställs enligt den lag som är tillämplig på förpliktelsen enligt de kollisionsregler som tillämpas av den domstol vid vilken talan väckts, såsom domstolen redan har slagit fast angående artikel 5.1 i Brysselkonventionen (se, beträffande begreppet förpliktelse i den mening som avses i artikel 5.1 i Brysselkonventionen, domen i det ovannämnda målet de Bloos, punkt 13, dom av den 15 januari 1987 i mål 266/85, Shenavai, REG 1987, s. I-239, punkt 9, svensk specialutgåva, volym 9, s. 1, av den 29 juni 1994 i mål C-288/92, Custom Made Commercial, REG 1994, s. I-2913, punkt 23, svensk specialutgåva, volym 15, s. 261, av den 5 oktober 1999 i mål C-420/97, Leathertex, REG 1999, s. I-6747, punkt 31, och av den 19 februari 2002 i mål C-256/00, Besix, REG 2002, s. I-1699, punkt 44, och, beträffande uppfyllelseorten för denna förpliktelse i den mening som avses i artikel 5.1 i Brysselkonventionen, domarna i de ovannämnda målen Tessili, punkt 13, och Custom Made Commercial, punkt 26, dom av den 28 september 1999 i mål C-440/97, GIE Groupe Concorde m.fl., REG 1999, s. I-6307, punkt 32, och domarna i de ovannämnda målen Leathertex, punkt 33, och Besix, punkterna 33 och 36).

48 Det ska därvid konstateras att ordalydelsen i artikel 5.1 a i förordning nr 44/2001 är densamma som i artikel 5.1 första meningen i Brysselkonventionen.

49 Förordning nr 44/2001 har på den punkten i mycket hög grad inspirerats av Brysselkonventionen. Lagstiftaren har velat säkerställa en kontinuitet med denna konvention, såsom framgår av skäl 19 i förordningen.

50 Förordning nr 44/2001 syftar förvisso till att uppdatera Brysselkonventionen men också till att bevara dess struktur och principer och säkerställa kontinuiteten med denna konvention.

51 Då det inte finns något skäl för en annorlunda tolkning, innebär kravet på enhetlighet att artikel 5.1 a i förordning nr 44/2001 ska ges samma räckvidd som motsvarande bestämmelse i Brysselkonventionen, för att säkerställa en enhetlig tolkning av Brysselkonventionen och förordning nr 44/2001 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 oktober 2002 i mål C-167/00, Henkel, REG 2002, s. I-8111, punkt 49).

52 Såsom den italienska regeringen har gjort gällande i sitt yttrande, ska de bestämmelser i Brysselkonventionen som utan ändring tagits in i förordning nr 44/2001 således även fortsättningsvis tolkas på samma sätt i denna förordning. Detta gäller i synnerhet som förordningen har ersatt Brysselkonventionen i förhållandena mellan medlemsstaterna (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Henkel, punkt 49, och dom av den 8 maj 2003 i mål C-111/01, Gantner Electronic, REG 2003, s. I-4207, punkt 28).

53 Som Förenade kungarikets regering har framhållit i sitt yttrande är denna kontinuitet i tolkningen även i linje med de rättssäkerhetskrav som innebär att en etablerad rättspraxis från domstolen, som gemenskapslagstiftaren inte avsett att ändra, inte bör sättas i fråga.

54 Det framgår därvid, som generaladvokaten har betonat i punkterna 94 och 95 i sitt förslag till avgörande, såväl av förarbetena till förordning nr 44/2001 som av strukturen i artikel 5.1 i denna förordning att det enbart är för avtal om försäljning av varor och om utförande av tjänster som gemenskapslagstiftaren har önskat att dels inte längre se till den omtvistade förpliktelsen utan till den förpliktelse som är kännetecknande för dessa avtal, dels ge en autonom definition av uppfyllelseorten som anknytningsmoment för behörig domstol i mål som avser avtal.

55 Gemenskapslagstiftaren måste följaktligen anses ha avsett att, i förordning nr 44/2001, för alla andra avtal än de som avser försäljning av varor och utförande av tjänster bevara de principer som domstolen slagit fast vid sin tolkning av Brysselkonventionen vad gäller bland annat den förplikelse som ska beaktas och hur uppfyllelseorten ska fastställas.

56 Artikel 5.1 a i förordning nr 44/2001 ska därför anses ha samma räckvidd som artikel 5.1 i Brysselkonventionen.

57 Av vad som anförts följer att den tredje tolkningsfrågan ska besvaras på följande sätt. Bedömningen enligt artikel 5.1 a i förordning nr 44/2001 av vilken domstol som är behörig att pröva en talan om betalning av licensavgift enligt ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att nyttja den immateriella rättigheten ska även fortsättningsvis avgöras utifrån de principer som lagts fast i domstolens rättspraxis angående artikel 5.1 i Brysselkonventionen.

Rättegångskostnader

58 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

1) Artikel 5.1 b andra strecksatsen i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ska tolkas så, att ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att mot vederlag nyttja den immateriella rättigheten inte är ett avtal om utförande av tjänster i den mening som avses i nämnda bestämmelse.

2) Bedömningen enligt artikel 5.1 a i förordning nr 44/2001 av vilken domstol som är behörig att pröva en talan om betalning av licensavgift enligt ett avtal genom vilket en innehavare av en immateriell rättighet till motparten upplåter en rätt att nyttja den immateriella rättigheten ska även fortsättningsvis avgöras utifrån de principer som lagts fast i domstolens rättspraxis angående artikel 5.1 i konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, i dess lydelse enligt konventionen av den 26 maj 1989 om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals tillträde.

Underskrifter